

- право обирати і бути обраним до органів державної влади;
- право на соціальний захист.

Таким чином, права громадянина — це права члена державно організованого громадянського суспільства.

ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96–ВР. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-vr#Text>;
2. Людина і світ : підручник для 11 класу загальноосвітніх навчальних закладів / Н. В. Назаренко [та ін.]. - Харків : Сиція, 2012. - 238 с.
3. Моїсєєва Н. І. Людина та сучасний комунікаційний простір. Філософія спілкування : Філософія. Психологія. Соціальна комунікація. 2014. № 7. С. 89- 94.
4. Моїсєєва Н. І. Соціально-комунікаційна діяльність як історико-суспільна практика. Х. : ХНТУСГ, 2015. 392 с.

Онацька А.С.

Державний біотехнологічний університет

Науковий керівник – доктор екон. наук, проф. Моїсєєва Н.І.

ОСОБИСТІТЬ, ПРАВО, ДЕРЖАВА

Особистість – це індивідуальна людина, зі своїм унікальним мисленням, світоглядом, сприйняттям зовнішніх факторів. Але особистість формується впродовж життя. З народження людина знаходиться, розвивається і взаємодіє з соціумом, який формує її розуміння реальності, цінності, звички, особливості характеру, інтереси, вміння, відстояти свою думку. Я думаю, що людина яка вважає себе особистістю вже зробила перший крок до свого розвитку в суспільстві. Якщо навіть не зовсім розуміючи, що таке «особистість». А далі вже спираючись на документи правової держави ти починаєш користуватись правами і свободами, закладеними в цих документах і самому суспільстві. Тобто культурасуспільства та соціальне оточення в якому перебуває людина створює вже з часом цілісну та унікальну особистість. Якщо особистість знаходиться у соціумі вона має ряд прав та обов'язків, є складовою держави.

Що таке права людини? Які права вона має? Який зв'язок між особистістю та правом? Права як наш захист, вони належать усім й усі можуть до них звертатися, незалежно від статусу чи подій, вони говорять як нам себе можна поводити, а як ні. Ми маємо право на благо будь якого роду, про які ми можемо законно заявляти. Формування уявлень про таке поняття як право людини зародилося у найдавніші часи історії людства. Давньогрецькі філософи-софісти запевняли, що всі люди з народження мають бути рівні. На Сході ж з'явилися схожі поняття, китайський мислитель Мо-Цзи доводив, що всі люди рівні перед небом, а держава є результатом їх договору. Під час історичного розвитку людства виникло чотири класифікації прав людини та громадянина – покоління прав.

Перше покоління прав вважається основою інституту прав людини. Це політичні та особисті права, до яких відносяться право на свободу думки, право на життя, право на недоторканість, право на гідність особи, право на рівність перед законом, право на участь в управлінні державою. Під час становлення першого покоління прав людини у життя почала втілюватись рівноправність між людьми. Перше покоління прав людини закріплене міжнародними документами. Є припущення, що саме перше покоління прав слід приймати як основні права людини, а наступні покоління лише тонкощами та додатками до нього.

Друге покоління прав людини та громадянина – це соціальні, економічні та культурні права. Вони зародилися в результаті народних повстань з метою покращення свого рівня життя та культурного розвитку. До цих прав відносяться право на працю, право на відпочинок, право на соціальне забезпечення, право на безкоштовне медичне обслуговування, право на освіту, право на захист материнства та дитинства. З прийняттям

другого покоління прав суттєво змінилися права людини. Тепер вона на рівні з іншими отримала можливість здійснення своєї волі.

Процес створення третього покоління прав людини та громадянина почався приблизно після Другої світової війни під впливом національно-визвольних рухів та глобальних світових проблем через війну. Це покоління можна назвати солідарним та колективним тобто правами всього людства – правами людини, правами народів, правами націй, правами спільності. Це право на мир, безпеку та незалежність, на здорове навколишнє середовище, на соціально-економічний розвиток як окремої особистості так і людства в цілому.

Поштовхом для створення четвертого покоління прав людини стали відкриття у науці 21 століття. До цього покоління відносяться права на зміну статі, клонування живих істот, трансплантацію людських органів, одностатеві шлюби (як чоловіків так і жінок), штучне запліднення, вільну від дитини сім'ю, на доступ до Інтернету, на незалежне від державного втручання життя за релігійними та моральними поглядами. Права четвертого покоління дають можливість існування і життя людини, яке є частиною сучасного життя у світовому масштабі.

Який же зв'язок між особистістю і правом? Різні поєднання прав і особистостей найкраще можуть бути розглянуті через поняття правового статусу. Тобто правовий статус це юридично закріплене положення особистості в суспільстві (фактичний соціальний статус), у праві закріплюються ці положення і вводяться до законодавчих рамок. Правовий статус об'єднує в собі сукупність прав, обов'язків, законних інтересів, гарантії їх реалізації, що входять до законодавства і розкривають особу як суб'єкта права. Центром правового статусу є права та обов'язки, які реалізують завдяки зв'язкам між їх носіями – правовідносинами. Оприділити правовий статус людини - це значить призначити місце, роль, положення та значемість будь якої людини у суспільстві та державі, її можливості, цінності, вплив, принципи відносин з державою та з іншими людьми, яке на сам перед розкриває характер суспільства та його соціальний лад. Правовим статусом громадянина може називатися правове становище особи, яка є громадянином окремої держави. Правових статусів велика кількість, але ті які мають найбільше значення є три види: загальний, індивідуальний та спеціальний (або родовий) статуси. Загальний правовий статус мають особистості, які є громадянами своєї держави та членами суспільства. Індивідуальний статус конкретизує особу за віком, сімейним станом, визначенням статі та інші. Він є розширенням загального і спеціального статусів на конкретну особу або кажучи іншими словами це збирання персональних прав та обов'язків особистості. Спеціальний (родовий) статус конкретизує особливості положення окремих категорій громадян (іноземці, пенсіонери, військовослужбовці, студенти, вчителі, інваліди тощо). Ті люди, які відносяться до цих соціальних груп, відштовхуючись від загального конституційного статусу громадянина, можуть отримувати від держави додаткові пільги або права передбачені законодавством України.

Часто ми чуємо вирази «Держава в чомусь винна...» або «Держава прийняла законопроект...» , але ж це робить не вона. Держава – це всього лише механізм, який знаходиться під керівництвом суб'єктів влади. Поняття механізму держави ще і в наш час потребує капітального науково-юридичного переосмислення, але при цьому потрібно виділити причини та фактори, які роблять його актуальними для теорії держави та права. Від того в чийх руках знаходиться механізм держави буде залежати в який бік цей механізм буде працювати. Може відбудувати і розвивати економіку до високого рівня, а може занепасти економіку і втягнути країну у борги.

Розквітання правової держави заснована з концептуальної політично-правової ідеї про справедливість законів у державі. Створення правової держави має відбуватися водночас у трьох напрямках державний, громадянський та особистий. Основою функціональної ідеї є праця юридичного закону, а не влади. Правова держава та суспільство не можуть існувати окремо один від одного. Держава повинна постійно сприяти суспільному розвитку та розвитку громадськості. Правова держава має ознаки та характеристики. У ній повинно бути

реалізовано принципи верховенства права. Вона має як слід виконувати правові закони. В правовій державі право – це не наказ, а загальний регулятор, який йде від людини, а держава повинна оформити та гарантувати його.

Водночас з правовою державою має існувати громадянське суспільство. З сучасними та дієздатними соціальними інститутами. У соціальний інститут входять такі елементи як норми за якими буде жити суспільство, санкції, які будуть накладатися за відхилення від даних норм. Від того яким буде цей інститут, на що будуть спрямовані норми і санкції буде залежати те наскільки суспільство буде розвинутим, успішним та наскільки будуть виконуватися його права. Один із шляхів, що допомагає прийняти сучасну державу і канали її розвитку засновані на аналізі стосунків, які утворюються як у середині так і поза її межами. Насамперед це відносини у системі «влада – суспільство – громадянин». Цей шлях відіграє особливу роль у концепції правової держави.

Правова держава є таким типом держави у якому обов'язково має працювати режим конституційного управління. Коли Україна набула статусу незалежності, а пізніше з прийняттям конституції наша держава проголошена як суверенна, демократична, правова та соціальна держава. Головною рисою правової держави є зібраність діяльності органів державної влади у відношенні до громадян тільки на правових приписах і відповідно до них. Складності і прорахунки в Українській державі у цій області часто дають підстави говорити, що у неї «неправовий характер». В Українській державі дуже багато досягнень в багатьох сферах державного управління, але доки вона не реалізуватиме деяких принципів як верховенство прав людини та громадянина, права на свободу людини, поділ державної влади, до тих пір Україна не зможе об'єктивно називатися правовою державою.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бисага и др. Права людини. Ужгород, 2003
2. Воронянський О. В. Масова соціальна комунікація як процес реалізації влади над суспільством. Вісник Дніпропетровського університету. Серія: Філософія. Соціологія. Політологія. 2013. № 21. Вип. 23 (2). С. 63-68.
3. Воронянський О. В. и др. Національний суверенітет: український вимір в контексті світової політичної думки. Харків: «Міськдрук», ХНТУСГ імені Петра Василенка; ХНУБА, 2017. 284 с.
4. Воронянський О. В. Роль національного суверенітету в легітимації державної влади. Актуальні проблеми державного управління. 2012. № 2. С. 216-221.
5. Воронянський О. В. Концепт національного суверенітету як принцип реалізації політичних прав нації. Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія. 2011. № 9.
6. Калініченко В. В. и др. Історія України: від найдавніших часів до сьогодення. – 2016.
7. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-вр#Text>;
8. Людина і світ : підручник для 11 класу загальноосвітніх навчальних закладів / Н. В. Назаренко [та ін.]. - Харків : Сидія, 2012. - 238 с.

Паляничка Данііл Дмитрович
Державний біотехнологічний університет
Науковий керівник – канд. іст. наук, проф. Воронянський О.В.

УЯВЛЕННЯ ПРО ПРАВА ЛЮДИНИ В ДОКАПІТАЛІСТИЧНОМУ СВРОПЕЙСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Ще в стародавніх писемних джерелах, які дійшли до нас, зафіксована відмінність прав різних категорій людей (Закони Хаммурапі, господарські документи міст-держав Близького Сходу та Стародавнього Єгипту). У Біблії, яка зберегла деякі залишки уявлень і норм